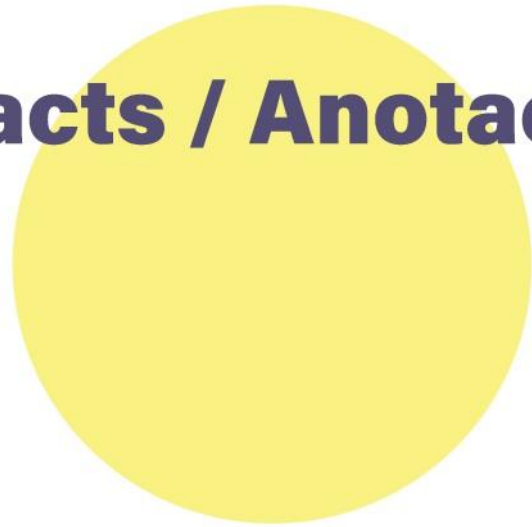

Abstracts / Anotace

EUROPEAN UNION

European Regional Development Fund

KULTUR . REGION . NIEDERÖSTERREICH

**Niederösterreichisch-Tschechischer Museumstag
online**

19. März 2021

Thema: Relevante Orte in der Region: Museen bewegen!

Dolnorakousko-český muzejní den

online

19. března 2021

Téma: Relevantní místa regionu: Muzea v pohybu!

Block 1: Museen als relevante Orte der Region
blok 1: Muzea jako relevantní místa regionu

Ruth Swoboda, inatura – Erlebnis Naturschau Dornbirn

Jitka Králová, Regionalmuseum Mělník | Regionální muzeum Mělník

Helga Steinacher, Akademie der Kultur.Region.Niederösterreich

Einblicke | Nahlédnutí

Sylvie Čermáková, Vysočina Museum Jihlava | Muzeum Vysočiny Jihlava

Petr Hudec, Nationales Denkmalamt (Tschechische Republik) / Národní památkový ústav

Isabelle Blanc, Toikoi

Ulrike Scholda, Rollettmuseum Baden

Annina Forster, Museumsmanagement Niederösterreich

Block 2: Partizipation – Zum Mitmachen einladen
blok 2: Participace – přizvat k účasti

Stefania Pitscheider Soraperra, Frauenmuseum Hittisau | Muzeum žen Hittisau

Lucie Jagošová, Institut für Archäologie und Museologie, philosophische Fakultät, Masaryk Universität, Brünn |
Ústav archeologie a muzeologie, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Brno

Einblicke | Nahlédnutí

Fatih Özçelik, Vorarlberg Museum

Eveline Klein, Museum St. Peter an der Sperr Wiener Neustadt

Helena Stejskalová, Geschichtsklub des Südböhmischen Museums | Historický klub při Jihočeském muzeu

Anna Kieninger, Claudia Pitnik, Museum Niederösterreich, Landesgalerie Niederösterreich

Peter Wolf, Produzent und Dramaturg | Producent a dramaturg

Abschluss | Závěr

Christa Zahlbruckner, Vladimír Šprincl, Projektteam AREAacz | projektový tým AREAacz

ANOTACE

Ruth Swoboda
inatura Erlebnis Naturschau Dornbirn

Interpretace kultury – švýcarský nůž mezi nástroji

Muzea jsou z našich měst a regionů neodmyslitelná. Právě dnes, v době měnící se společnosti, klimatické krize a nepřeberných možností, mají naše muzea enormní potenciál. Nebylo proto překvapením, že právě v aktuální koronakrizi doznala regionální muzea ve svých regionech tak velkého významu. A přesto jsou potenciály zprostředkování kultury, možná místa propojení a nástroje stále nedostatečně vnímány, vyžadovány a využívány. Proto je načase, „naučit se slovíčka“.

Nyní by před obdobím korony následoval dlouhý seznam velice zajímavých čísel a tvrdých fakt. My všichni však nadále doufáme a ani v budoucnosti nepřestaneme usilovat o nejrůznější podpory a investice. Avšak díky koruně se (doufejme) změnila hybné páky a výchozí situace.

Je nejvyšší čas, vnímat, požadovat a využít společensky vysoce relevantní nástroje. Dva konkrétní příklady:

- 1.) Studie dokazují, že nový domov může vzniknout pouze prostřednictvím emocí spojených s regiony, městy a životními prostory. Emoce samotné mají svůj původ v „dodatečných vědomostech“. Tyto vědomosti musí však být vnímány a zprostředkovávány jako něco obohacujícího.
- 2.) Dodatečné vědomosti o přírodě nebo také historie či kultura mají prokázané pozitivní efekty na naše psychické zdraví. Kdy, když ne nyní, právě toto mnoho lidí zažilo.

„Tam venku“ je řada vynikajících a připravených vývojových nástrojů, které je třeba využít. Je jedno, jak velké muzeum je, zprostředkování kultury bude v našich regionech relevantní, pokud budou potenciály rozpoznány, aplikovány a požadovány. Do budoucna se tedy o to více vyplatí, investovat do muzeí.

O přednášející

Ruth Swoboda je od roku 2011 ředitelkou inatura Erlebnis Naturschau ve městě Dornbirn. Poté, co ukončila kariéru vrcholové sportovkyně, studovala rodačka z regionu Waldviertel biologii na Univerzitě Vídeň. Po úspěšném zakončení studia pracovala v oblasti etologického výzkumu. Zabývala se především problematikou sociální inteligence divokých hus a kavek obecných. Již 13 let žije a pracuje Ruth Swoboda ve Vorarlbergu a vychutnává rozmanitost své práce jak pro společnost inatura tak i pro spolkovou zemi Vorarlberg v rámci různých strategických procesů.

KONTAKT

Mag.^a Ruth Swoboda
Naturwissenschaftliche Direktorin
Inatura – Erlebnis Naturschau GmbH
A-6850 Dornbirn, Jahngasse 9
+43(0)5572 23235 4700
+43 676 833 06 4700
ruth.swoboda@inatura.at
www.inatura.at
inatura - Facebook

ABSTRACT

Ruth Swoboda
inatura Erlebnis Naturschau Dornbirn

Kulturvermittlung – Das Schweizer Messer unter den Werkzeugen

Museen sind aus unseren Städten und Regionen nicht weg zu denken. Gerade jetzt, in einer Zeit sich wandelnder Gesellschaften, einer Klimakrise und einer wahren Flut an Möglichkeiten, haben unsere Museen enorme Potentiale. Es war nicht überraschend, dass gerade in der aktuellen Corona-Krise vor allem regionale Museen in ihren Regionen stark in Erscheinung getreten sind. Und doch werden die Potentiale der Kulturvermittlung, die möglichen Andockstellen und Werkzeuge nach wie vor viel zu wenig gesehen, eingefordert und genutzt. Darum ist es an der Zeit, „Vokabel zu lernen“.

Nun wäre noch vor Corona ein List von höchst interessanten, harten Zahlen gekommen. Wir alle hoffen und werden auch in Zukunft nicht müde werden diverse Unterstützungen und Investitionen ein zu fordern. Doch haben sich mit Corona (hoffentlich) die Hebel und Ansatzpunkte geändert.

Es ist an der Zeit, gesellschaftlich höchst relevante Werkzeuge anzusprechen, einzufordern und einzusetzen. Zwei konkrete Beispiele:

- 1.) Studien belegen, dass neue Heimaten nur über Emotionen zu Regionen, Städten und Lebensräumen gebildet werden können. Emotionen haben ihren Ursprung wiederum in einem „Mehrwissen“. Dieses Wissen muss allerdings als Bereicherung erlebt und vermittelt werden.
- 2.) Mehrwissen über die Natur oder auch die Geschichte oder Kultur hat bewiesenermaßen positive Effekte auf unsere psychische Gesundheit. Wann, wenn nicht jetzt konnte genau das von so vielen Menschen erlebt werden.

Es gibt „da draußen“ eine Vielzahl an hervorragend und fertig aufbereiteten Entwicklungswerkzeugen, die es nur zu nutzen gilt. Egal wie groß ein Museum ist, Kulturvermittlung wird in Zukunft, wenn man die Potentiale erkennt, sie anpackt und einfordert Relevanz in unseren Regionen haben. Es wird sich in Zukunft also noch viel mehr auszahlen in Museen zu investieren.

Über die Referentin

Ruth Swoboda ist seit 2011 Direktorin der inatura Erlebnis Naturschau in Dornbirn. Nach ihrer Zeit als Leistungssportlerin studierte die gebürtige Waldviertlerin Biologie an der Universität Wien. Sie machte ihren Abschluss und arbeitete im Bereich der Verhaltensforschung. Besonders interessierten sie die Fragestellungen rund um soziale Intelligenz bei Graugänsen und Turmdohlen. Seit gut 13 Jahren lebt und arbeitet Ruth Swoboda in Vorarlberg und genießt die Vielfältigkeit in der Arbeit im eigenen Hause aber auch für das Land Vorarlberg in den verschiedensten Strategieprozessen.

KONTAKT

Mag.^a Ruth Swoboda
Naturwissenschaftliche Direktorin
Inatura – Erlebnis Naturschau GmbH
A-6850 Dornbirn, Jahngasse 9
+43(0)5572 23235 4700
+43 676 833 06 4700
ruth.swoboda@inatura.at
www.inatura.at
inatura - Facebook

ANOTACE

Jitka Králová
Regionální muzeum Mělník

Velké možnosti malého muzea – Mělnické muzeum a jeho místo v městě a v regionu

Muzeum v labyrintu dnešní doby představuje též místo ke sdělování a sdílení, k dialogu i konfrontaci, k emocím i vnuknutí různých idejí. Jaké může spoluvytvářet hodnoty? A kudy se vydat vstříc participaci? Příspěvek chce dovést naslouchající k zamyšlení nad smyslem malého muzea ve svém prostoru, ve městě, mezi jeho lidmi, systémy i společenstvími. Nedržet se však pouze tradičního významu a představ, ale objevovat nové, mnohdy průkopnické rozměry jeho poslání. Autorka příspěvku nabízí zkušenosti z praxe, jako možnou cestu při hledání svých vlastních dimenzí.

O přednášející

Vystudovala obor Sociální pedagogika na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové. Dále pak absolvovala studium k výkonu specializovaných činností v oblasti prevence sociálně patologických jevů. Po osmileté učitelské praxi na základní škole od roku 2008 pracuje jako muzejní pedagožka v Regionálním muzeu Mělník, kde usiluje o zkvalitňování muzejní edukace. Podílí se zde na koncepci a realizaci edukativních projektů pro školy, rodiny s dětmi a veřejnost. Působí v Komisi pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku AMG ČR, z.s., v minulosti ve funkci tajemnice, v současnosti jako spolukoordinátorka pracovní skupiny komise pro spolupráci mezi muzeem a školou (Muzeum školy – škola muzeu). Své postřehy a zkušenosti z muzejně pedagogické praxe pravidelně prezentuje, přispívá do sborníků a periodik. Zaměřuje se na problematiku prevence sociálně patologických jevů v muzejní edukaci a komunikaci mezi muzeem a školním prostředím, kterou se snaží propagovat v prostředí českých kulturních institucí. Aktuálně je zapojena do projektu MAP II v ORP Mělník (místní komunita / muzeum a neformální vzdělávání) a do projektu Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů – Krajská rodinná politika Středočeského kraje (MPSV).

KONTAKT

Mgr. Jitka Králová
Regionalmuseum Mělník
+420 315 630 925
kralova@muzeum-melnik.cz
www.muzeum-melnik.cz

ABSTRACT

Jitka Králová
Regionalmuseum Mělník

Große Möglichkeiten eines kleinen Museums – das Museum Mělník und seine Position in der Stadt und Region

In der heutigen Zeit stellt das Museum einen Ort der Kommunikation und des Austauschs, des Dialogs und der Konfrontation, der Emotionen und Inspiration dar. Welche Werte kann es vermitteln? Und welchen Weg in Richtung Partizipation gehen? Welche Bedeutung haben kleine Regionalmuseen für ihre Umgebung? Welchen Zweck erfüllen sie in der Stadt, für deren BewohnerInnen, in deren Gemeinschaft? Anhand von Beispielen aus der Praxis soll der Vortrag nicht nur traditionelle Bedeutungen und Ideen widerspiegeln, sondern will auch neue, wegweisende Dimensionen der regionalen Museumsarbeit aufzeigen.

Über die Referentin

Jitka Králová studierte Sozialpädagogik an der Pädagogischen Fakultät der Universität Hradec Králové. Nach acht Jahren Lehrtätigkeit an einer Grundschule arbeitet sie seit 2008 als Kulturvermittlerin im Regionalen Museum Mělník, wo sie sich um die Qualitätssteigerung der Museumspädagogik bemüht. Sie arbeitet an der Konzeption und Realisierung von Kulturvermittlungsprojekten für Schulen, Familien mit Kindern und die Öffentlichkeit mit. In der Kommission für Öffentlichkeitsarbeit und Museumspädagogik im Museumsverbund der Tschechischen Republik koordiniert sie eine Arbeitsgruppe für die Zusammenarbeit zwischen Museen und Schulen. Sie berichtet regelmäßig vor Fachpublikum über ihre Erfahrungen in der museumspädagogischen Praxis und publiziert fachbezogene Studien. Derzeit arbeitet sie am Projekt MAP II im lokalen Museum und an einem Projekt zur Vereinbarkeit von Beruf und Familie.

KONTAKT

Mgr. Jitka Králová
Regionalmuseum Mělník
+420 315 630 925
kralova@muzeum-melnik.cz
www.muzeum-melnik.cz

ANOTACE

Helga Steinacher, Kulturvermittlerin
Akademie Kultur.Region.Niederösterreich

Muzeum jako místo setkávání

Myšlenka *muzea jako místa setkávání* je již mnoho let opakovaně formulovaným požadavkem, především ze strany zprostředkování kultury. Zpřístupnit muzeum pro místní obyvatele v duchu myšlenky Outreach jako sociální prostor, se dostává stále více do středu pozornosti. V průběhu pandemie a s ní spojeným propadem mezinárodního cestovního ruchu vytváří větší muzea k tomuto účelu nové formáty. Regionální muzea, městská a klášterní muzea patřila na druhé straně už vždy mezi místa, kde se setkávalo regionální publikum. Právě v současné době nám chybí tato fantastická místa plná smyslných a individuálních zážitků. I když mohou virtuální formáty v digitálním prostoru působit prakticky, kreativně a vesměs napínavě, zůstává muzeum ve své smyslné a smysluplné expresivitě nenahraditelné. Muzeum a jeho sbírky jsou nadmíru moudrým místem, kde se můžeme leccos naučit, opájet se vzpomínkami, získat estetické vzdělání a jednoduše komunikovat a rozvíjet dialog: prostě místo setkání. Velkolepým regionálním muzeím s jejich fantastickými sbírkami se skýtá velká příležitost etablovat v rámci jejich obce sociální místo scházení se, kde se lidé setkávají na rovné úrovni, povídají si, vypráví příběhy, dozívají se nové, zažívají místo plné emocí a obdivu. Muzeum podporuje sociální provázanost a pozornost. Pro vesnici, obec či město má velmi vysokou hodnotu z pohledu společenské relevance a může velmi účinně sblížovat lidi.

O přednášející

Helga Steinacher pracuje od roku 1989 jako edukátor v kultuře, od roku 2007 pracuje na volné noze, je certifikovanou odbornou lektorkou pro oblasti interpretace kultury, komunikace a krizový management, a také interpretace přírodního dědictví. Je hlavní lektorkou vzdělávacího kurzu interpretace kultury společnosti Kultur.Region.Niederösterreich GmbH. Mezi lety 2000-2006 působila jako vedoucí muzejně-pedagogického oddělení ve Vojenském historickém muzeu ve Vídni (Heeresgeschichtliches Museum). V letech 2000-2015 pracovala v oblasti interpretace kultury na zámku Schallaburg spojené s plánováním a realizací řady participativních projektů pro školy a rodiny. V letech 2007-2013 vytvořila jako vedoucí oblasti interpretace kultury Dolnorakouské zemské výstavy vlastní vzdělávací kurz interpretace kultury. Realizovala řadu opatření v oblasti interpretace kultury pro různá regionální muzea v Dolním Rakousku, Burgenlandu a Horním Rakousku. Mezi úspěšně realizované projekty patří např. projekt na zámku Ulmerfeld u Amstettenu spojený s výstavami, hudbou a literaturou, jako vedoucí koncertních projektů a participativního 24hodinového čtenářského maratону v rámci interpretace přírodního dědictví „Naturvermittlung Forstheide“ v rámci festivalu Viertelfestival Mostviertel 2020. V současné době působí jako vedoucí akademie Kultur.Region.Niederösterreich v seminárním a vzdělávacím středisku Atzenbrugg.

KONTAKT

Helga Steinacher
A-3300 Amstetten, Elsa Brandströmstrasse 20/18
+43 664 5104098
helga.steinacher@direkt.at
<https://www.facebook.com/helga.steinacher>

ABSTRACT

Helga Steinacher, Kulturvermittlerin
Akademie Kultur.Region.Niederösterreich

Das Museum als Begegnungsort

Die Idee des *Museums als Begegnungsort* ist bereits ein seit Jahren immer wieder formulierte Forderung, vor allem seitens der Kulturvermittlung. Im Sinne des Outreach-Gedankens das Museum für die unmittelbare Bewohnerschaft als sozialen Ort zu erschließen, ist nun verstärkt in den Fokus gerückt. Im Zuge der Pandemie und des damit verzeichneten Einbruchs internationalen Tourismus werden seitens größerer Museen hierzu neue Formate entwickelt. Die Regionalmuseen, die Stadt- und Stiftsmuseen waren dagegen immer schon Orte, in dem sich das regionale Publikum tummelte. Gerade aktuell fehlen uns diese fantastischen Orte sinnlichen und individuellen Erlebens; denn so praktikabel, kreativ und durchaus spannend virtuelle Formate im digitalen Raum ihre Wirkung entfalten, bleibt das Museum in seiner sinnlichen und sinnhaften Körperlichkeit nicht reproduzierbar. Das Museum und seine Sammlungen ist ein überaus kluger Ort, um etwas zu erfahren, in Erinnerungen zu schwelgen, ästhetische Bildung zu erhalten und einfach prädestiniert für Austausch und Dialog: eben, für das Zusammenkommen. Den großartigen Museen in den Regionen mit ihren fantastischen Sammlungen bietet sich eine große Chance innerhalb ihrer Gemeinde einen sozialen Begegnungsort zu etablieren, wo man einander auf Augenhöhe trifft, plaudert, sich Geschichten erzählt, Neues erfährt, einen Ort der Emotionen und des Staunens erlebt. Das Museum fördert die soziale Verbundenheit und Zugewandtheit. Es hat für ein Dorf, eine Gemeinde oder eine Stadt einen immens hohen Stellenwert hinsichtlich gesellschaftlicher Relevanz und kann mit großer Wirksamkeit Menschen zusammenbringen.

Über die Referentin

Helga Steinacher ist seit 1989 als Kulturvermittlerin tätig, selbständig seit 2007, zertifizierte Mediatorin und Fachtrainerin für Kulturvermittlung, Kommunikation und Konfliktmanagement. Lehrgangleiterin Lehrgang Kulturvermittlung Kultur.Region.Niederösterreich GmbH. 2000-2006 Leitung des museumspädagogischen Teams im Heeresgeschichtlichen Museum Wien. 2000-2015 Kulturvermittlerin auf der Schallaburg mit Planung und Umsetzung zahlreicher partizipativer Vermittlungsprojekte für Schulen und Familien. 2007 bis 2013 Leitung der Kulturvermittlung Niederösterreichische Landesausstellung mit Entwicklung einer eigenen Qualifizierungsreihe für Kulturvermittlung. Umsetzung zahlreicher Maßnahmen zur Kulturvermittlung für diverse regionale Museen in Niederösterreich, Burgenland und Oberösterreich. Projektinitiativen für Kulturvermittlungsprojekte im Schloss Ulmerfeld bei Amstetten mit Performance, Musik und Literatur. Seit 2019: Leitung Akademie Kultur.Region.Niederösterreich im Seminar- und Ausbildungszentrum Atzenbrugg.

KONTAKT

Helga Steinacher
A-3300 Amstetten, Elsa Brandströmstrasse 20/18
+43 664 5104098
helga.steinacher@direkt.at
<https://www.facebook.com/helga.steinacher>

ANOTACE

Silvie Čermáková
Muzeum Vysočiny Jihlava

KUFRY a HRY: prezentace 20. století –

Kontaktní vzdělávací programy a nové formy spolupráce mezi kulturními aktéry a institucemi

Příspěvek obsahuje stručný komentovaný přehled vybraných aktivit, které překračují běžné hranice muzejní edukace, tak, jak se dařily v posledních letech vytvořit v Muzeu Vysočiny v Jihlavě. V různorodé nabídce se odráží ambice nejen oslovovat dětského (školního) návštěvníka, ale nabízet aktivity rodinného typu, vstupovat přímo do veřejného prostoru a uplatňovat při tom co nejvíce participativní přístup. Jde o specifické a inovativní formy edukace - jednorázové i cyklické projekty, které se pohybují kolem průsečíku hned několika rovin: tematizují veřejný prostor jako jeden z nástrojů edukace, aktualizují samotnou instituci muzea, prezentují kontextuálně historii i současnost, poskytují vzdělání a zábavu. Konkrétně jde o náhled do mnohohrstvého projektu Muzeum na dlažbě a do tří ročníků vzdělávací hry Urban Game, na které spolupracují kulturní aktéři bez ohledu na zřizovatele, společný vzdělávací program tří kulturních institucí 3 v 1 založený na dramatické edukaci, předmětovém učení a intuitivním narativu a specifický projekt vytvořený ve spolupráci s brněnským divadlem Feste Horizonty 8 přenášející téma poválečných odsunů německých obyvatel přímo do ulic města.

O přednášející

Silvie Čermáková je absolventkou FF MU, kde při Ústavu hudební vědy absolvovala uměnovědná studia a studium učitelství estetické výchovy pro střední školy. V Muzeu Vysočiny Jihlava je zaměstnaná od roku 1997, od r. 2011 do současnosti jako muzejní pedagog. Kromě tvorby převážně kulturněhistorických přednášek a edukačních programů, je také autorkou vlastních projektů Muzeum na dlažbě a volného cyklu besed Dějiny na vlastní kůži, kurátorkou výstav. Je členkou Komise pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku při Asociaci muzeí a galerií ČR a po tři roky působila jako členka výboru této komise. Uplatňuje též zkušenosti s prací se znevýhodněnými skupinami a sociálně integračními rodinnými projekty. V současnosti je členkou Rady města Jihlava pro oblast kultury.

KONTAKT

Mgr. Silvie Čermáková
Vysočina Museum Jihlava
+420 567 573 882
cermakova@muzeum.ji.cz
<http://www.muzeum.ji.cz/>

ABSTRACT

Silvie Čermáková
Vysočina Museum Jihlava

KOFFER und SPIELE: Präsentation des 20. Jahrhunderts –

Vernetzende Ausbildungsprogramme und neue Formen der Zusammenarbeit zwischen Kulturakteuren und Institutionen

Der Vortrag stellt spezielle museumspädagogische Angebote des Museum Vysočiny in Jihlava vor, die nicht nur Kinder ansprechen, sondern auch ganze Familien animieren sollen, durch partizipative Ansätze den öffentlichen Raum in der Stadt zu nutzen. Die innovativen Vermittlungsprogramme bewegen sich manchmal als einmalige Erlebnisse, manchmal aber auch als zyklische Projekte über mehrere Ebenen: Sie thematisieren den öffentlichen Raum als Bildungsinstrument, lassen Museen in einem ganz neuen Licht erscheinen, präsentieren Geschichte und Gegenwart in verschiedenen Kontexten und bieten dabei gleichzeitig Bildung und Unterhaltung an. Konkret geht es um einen Einblick in das mehrschichtige Projekt „Museum na dlažbě“ (Museum auf dem Straßenpflaster) und das Lernspiel Urban Game. Das Projekt wurde in Zusammenarbeit mit dem Brünner Theaterfest Horizonty 8 geschaffen und überträgt das Thema der Vertreibung der deutschen Bevölkerung in der Nachkriegszeit direkt in die Straßen der Stadt.

Über die Referentin

Silvie Čermáková studierte Musik, Kunstwissenschaft und Kunsterziehung an der Philosophischen Fakultät der Masaryk-Universität. Sie ist seit 1997 im Vysočina Museum angestellt, seit 2011 als Kulturvermittlerin. Sie kuratiert Ausstellungen, hält kulturgeschichtliche Vorträge, entwickelt Bildungsprogramme und Projekte wie „Muzeum na dlažbě“ (Museum auf dem Straßenpflaster) und den Diskussionszyklus „Dějiny na vlastní kůži“ (Geschichte aus erster Hand). Sie ist Mitglied der Kommission für Öffentlichkeitsarbeit und Museumspädagogik im Museumsverband der Tschechischen Republik. Drei Jahre war sie als Ausschussmitglied dieser Kommission tätig. Sie bringt Erfahrungen in der Arbeit mit benachteiligten Gruppen und sozialintegrativen Familienprojekten mit. Zur Zeit ist sie Mitglied des Stadtrats für Kultur in Jihlava.

KONTAKT

Mgr. Silvie Čermáková
Vysočina Museum Jihlava
+420 567 573 882
cermakova@muzeum.ji.cz
<http://www.muzeum.ji.cz/>

ANOTACE

Petr Hudec
Národní památkový ústav

Kunstkomora v tabletu – interpretace kulturního dědictví prostřednictvím mobilní digitální aplikace

Muzeum umění Olomouc realizovalo v letech 2016-2019 vědecko-výzkumný projekt zaměřený na poznání olomouckého biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcornu, jedné z nejvýznamnějších osobností kulturní, politické a duchovní scény střední Evropy druhé poloviny 17. století. Aby mělo úsilí badatelů širší společenský dopad, součástí projektu byl i vznik mobilní digitální aplikace nazvané Sen biskupa Karla. Ta byla vytvořena ve dvou verzích a to pro Arcidiecézní muzeum Olomouc a Arcidiecézní muzeum Kroměříž. Jednotící postavou obou animovaných aplikací určených zejména rodinám je postava biskupa Karla, jež návštěvníky provádí expozicí a vybízí je k plnění hravých úkolů v tabletu.

Zkušenosti nabyté prostřednictvím tvorby, provozu a hodnocení mobilní digitální aplikace Sen biskupa Karla, ale též zkoumání obdobných projektů z domácího i zahraničního prostředí, přinesly metodická doporučení s obecnější platností.

O přednášejícím

Petr Hudec (1979) vystudoval Cyrilometodějskou teologickou fakultu, obor Křesťanská výchova. Jako zaměstnanec Národního památkového ústavu (NPÚ) se podílel na mezinárodně oceněném projektu, který vešel ve známost pod heslem Památky nás baví. Nyní pracuje jako lektor a metodik edukačních programů v historickém prostředí pod Generálním ředitelstvím NPÚ v Praze. Místem jeho působení je však převážně Kroměříž, kde se podílí na interpretaci památek zahradního umění. V letech 2016 – 2019 rovněž pracoval pro Muzeum umění Olomouc jako lektor projektu, v jehož rámci vznikla mobilní digitální aplikace Sen biskupa Karla.

KONTAKT

Mgr. Petr Hudec
Nationales Denkmalamt (Tschechien)
+420 608 814 723
hudec.petr@npu.cz
www.castelcorn.cz

ABSTRACT

Petr Hudec
Nationales Denkmalamt (Tschechische Republik)

Kunstkammer im Tablet –

Interpretation des Kulturerbes durch mobile digitale Apps

Das Kunstmuseum Olomouc realisierte in den Jahren 2016-2019 ein wissenschaftliches Forschungsprojekt, das an das Wirken des Olmützer Bischofs Karl von Liechtenstein-Kastelkorn anknüpft. Dieser war in der 2. Hälfte des 17. Jahrhunderts eine der bedeutendsten Persönlichkeiten des kulturellen, politischen und geistlichen Lebens Mitteleuropas.

Um die Forschungsergebnisse einem möglichst breiten Publikum zugänglich zu machen, wurde innerhalb des Projekts auch eine mobile, digitale App mit dem Titel „Sen biskupa Karla“ (Bischof Karls Traum) erstellt: eine Version für das Erzdiözesanmuseum Olmütz und eine für das Erzdiözesanmuseum Kroměříž. In der App, die vor allem für Familien gedacht ist, führt Bischof Karl die BesucherInnen selbst durch die Ausstellung und ermutigt sie, spielerisch Aufgaben auf dem Tablet auszuführen. Welche Erfahrungen die EntwicklerInnen mit der App machten und welche Empfehlungen sie auch im Vergleich mit anderen, internationalen Projekten aussprechen würden, wird Thema dieses Vortrags sein.

Über den Referenten

Petr Hudec, geboren 1979, studierte an der Universität in Olomouc Christliche Erziehung (Religionspädagogik). Als Angestellter des Nationalen Denkmalamts beteiligte er sich an dem international ausgezeichneten Projekt „Památky nás baví“ (Sehenswürdigkeiten machen uns Spaß). Zur Zeit arbeitet er als Dozent und entwickelt Kulturvermittlungsprogramme im historischen Umfeld unter der Generaldirektion des Nationalen Denkmalamts in Prag, ist aber die meiste Zeit über im Erzdiözesanmuseum Kroměříž beschäftigt, wo er sich um die Vermittlung von Gartenkunstdenkmälern kümmert. In den Jahren 2016-2019 war er Leiter des Projekts, in dessen Rahmen die mobile digitale App „Sen biskupa Karla“ (Bischof Karls Traum) erstellt wurde.

KONTAKT

Mgr. Petr Hudec
Nationales Denkmalamt (Tschechien)
+420 608 814 723
hudec.petr@npu.cz
www.castelcorn.cz

ANOTACE

Isabelle Blanc
toikoi_erzählende räume

Virtuální se stává realitou. Virtulleum Tulln: Jste připraveni na výjimečnou expedici do města?

Potřebujeme „digitální muzeum“. Ale co je „digitální městské muzeum“? Co by mělo umět? Potřebuje „digitální muzeum“ fyzický prostor? Bude to pak stále ještě „muzeum pro všechny“? Jak lze zajistit, aby mohlo být i nadále definováno jako „muzeum“? Tyto a další otázky jsme řešili pro muzeum města Tulln, ze kterého jsme následně vytvořili VIRTULLEUM spuštěné v říjnu 2019.

Budeme vyprávět, jak se z virtuálního stala realita, jak jsme postupovali, co bylo pro projekt důležité, a ukážeme, proč není digitální interpretace kultury jen módním pojmem, nýbrž výborným nástrojem, jak se vyrovnat se současnými výzvami v oblasti muzejnictví.

Aplikaci VIRTULLEUM si můžete zdarma stáhnout v App Store (iOS) a Google play. Viz také www.virtulleum.at.

O přednášející

Isabelle Blanc je společně s Chiara Riccardi jednatelkou toikoi_erzählende räume.

Vytváříme prostory a média, abychom mohli inspirujícím způsobem a úspěšně vyprávět kulturní příběhy: Hledáme individuální červenou nit, kolem které kombinujeme analogové a digitální formáty vyprávění jako výstavy, aplikace, interaktivní instalace, publikace, videa, výjimečná grafická provedení.... Formát se přizpůsobuje cílům. Poezie, detail a emoce stojí v popředí.

Realizované projekty: Muzeum užitého umění Vídeň, Židovské muzeum Vídeň, Egon Schiele Museum Tulln nebo Financial Life Park Erste Bank ve Vídni.

KONTAKT

Isabelle Blanc
toikoi_erzählende räume
A-1160 Wien, Grundsteingasse 8/3
isabelle.blanc@toikoi.com
+43 676 626 1336
www.toikoi.com

ABSTRACT

Isabelle Blanc
toikoi_erzählende räume

Virtuell wird Realität. Das Virtulleum Tulln: Sind Sie bereit für eine außergewöhnliche Stadtexpedition?

„Wir brauchen ein „digitales Museum“. Aber was ist ein „digitales Stadtmuseum“? Was soll es können? Braucht ein „digitales Museum“ einen physischen Raum? Ist es dann noch ein „Museum für alle“? Wie wird sichergestellt, dass es auch weiter als „Museum“ definiert werden kann? Diese und andere Fragen haben wir uns für das Museum der Stadt Tulln gestellt und daraus das VIRTULLEUM entwickelt, das im Oktober 2019 eröffnet und vorgestellt wurde. Wir erzählen, wie virtuell Realität wurde, wie wir es angegangen sind, was für das Projekt wichtig war und zeigen, warum digitale Kulturvermittlung nicht nur ein Modewort ist, sondern ein besonderes Tool, um aktuelle Herausforderungen im Museumswesen zu bewältigen. Die VIRTULLEUM-App kann in den App Stores von Apple und Google play gratis heruntergeladen werden. Siehe auch www.virtulleum.at.

Über die Referentin

Isabelle Blanc ist gemeinsam mit Chiara Riccardi Geschäftsführerin von toikoi_erzählende räume. Wir gestalten Räume und Medien, um eine Kulturgeschichte inspirierend und erfolgreich zu erzählen: Wir finden den individuellen roten Faden und kombinieren um diesen analoge und digitale Erzählformate, ob Ausstellung, APP, interaktive Installationen, Publikationen, Videos, besondere grafische Lösungen... Das Format passt sich den Zielen an. Poesie, Detail und Emotion stehen im Vordergrund. Referenzprojekte: Museum für Angewandte Kunst, Jüdisches Museum Wien, Egon Schiele Museum Tulln oder Financial Life Park der Erste Bank in Wien.

KONTAKT

Isabelle Blanc
toikoi_erzählende räume
A-1160 Wien, Grundsteingasse 8/3
isabelle.blanc@toikoi.com
+43 676 626 1336
www.toikoi.com

ANOTACE

Ulrike Scholda
Rollettmuseum Baden

Lidé z muzeí pohlíží do budoucnosti: nová aplikace výzkumného projektu

Devatenácté století je vnímáno jako počátek moderního občanského muzea. Vedle velkých národních a šlechtických muzeí nacházejících se v metropolích, vznikají na mnoha místech městská a regionální muzea iniciovaná samotnými občany. Tak tomu je i v Dolním Rakousku. Městská muzea ve městech Baden (Rollettmuseum, založeno 1806/10), Wiener Neustadt (založeno 1824) a Retz (založeno 1833) patří dokonce k prvním takto založeným muzeím v německy hovořících zemích. I když existuje celá řada zdrojů, realizovalo se doposud jen velmi málo výzkumů a publikací, které by se zabývaly historií založení městských muzeí v 19. století, jejich prvním rozvojem a podílejícími se sběrateli, iniciátory, kurátory, spolky, městskými činiteli a návštěvníky. Pod vedením Prof. Dr. Anja Grebe byla v rámci FTI projektu „MuseumsMenschen“ („Lidé z muzeí“) oddělení uměleckých a kulturních věd Dunajské univerzity Krems v kooperaci s Museumsmanagement Niederösterreich a deseti nejstaršími městskými muzei v Dolním Rakousku zpracována historie jednotlivých, v 19. století založených muzeí a podílejících se aktérů. Za účelem lepšího zviditelnění výstupů v muzeích, byla vyvinuta webová aplikace, která interaktivně probouzí k životu zakladatele muzeí, přibližuje historii vzniku sbírek a zaměřuje se na objekty ze zakladatelské doby. Aplikaci lze využít během samotné návštěvy muzea, před ní nebo také pro následné prostudování tématu.

O přednášející

Ulrike Scholda vede od roku 2016 oddělení muzeí města Baden (Beethovenův dům, Císařský dům, Muzeum loutek a hraček, Rollettmuseum, městský archiv). Studovala dějiny umění, historii, publicistiku a italštinu v Salzburgu. Působí v oblasti výzkumu a interpretace kultury v řadě muzeí (MAK, Museen des Mobiliendepots/Muzea nábytkového depozitáře, Wien Museum, Albertina a další) a zabývá se také obchodem s uměním. Je autorkou publikace o dějinách kultury 19./20. století.

KONTAKT

Dr.ⁱⁿ Ulrike Scholda
Stadtgemeinde Baden
Leitung Abteilung Museen
2500 Baden, Weikersdorfer Platz 1
+43(0)2252 86800-580
ulrike.scholda@baden.gv.at
www.rollettmuseum.at
<http://rollettmuseum.at/stadtarchiv-baden/>

ABSTRACT

Ulrike Scholda
Rollettmuseum Baden

MuseumsMenschen blicken in die Zukunft:

Die neue App eines Forschungsprojekts

Das 19. Jahrhundert gilt als Gründungs-Jahrhundert des modernen bürgerlichen Museums. Neben den großen, in den Metropolen angesiedelten National- und Fürstenmuseen entstehen vielerorts von Bürgerinnen und Bürgern initiierte Stadt- und Regionalmuseen, so auch in Niederösterreich. Die Stadtmuseen in Baden (Rollettmuseum, gegründet 1806/10), Wiener Neustadt (gegründet 1824) und Retz (gegründet 1833) zählen sogar zu den frühesten derartigen Museumsgründungen im deutschsprachigen Raum. Trotz einer reichen Quellenlage gab es bislang kaum Forschungen und Publikationen zur Gründungsgeschichte der Stadtmuseen im 19. Jahrhundert, ihrer frühen Entwicklung und den daran beteiligten Sammlerinnen und Sammlern, Initiatorinnen und Initiatoren, Kuratorinnen und Kuratoren, Vereinen, städtischen Trägern und Besucherinnen und Besuchern. Im Rahmen des von Prof. Dr. Anja Grebe geleiteten FTI-Projekts „MuseumsMenschen“ des Departments für Kunst- und Kulturwissenschaften der Donau-Universität Krems in Kooperation mit dem Museumsmanagement Niederösterreich und den zehn ältesten Stadtmuseen in Niederösterreich wurde die Gründungsgeschichte der einzelnen, im 19. Jahrhundert gegründeten Museen und der an ihnen beteiligten Akteure aufgearbeitet.

Um die Ergebnisse in den Museen sichtbar zu machen, wurde eine Web-App entwickelt, die auf interaktive Weise die Museumsgründer zum Leben erweckt und die Sammlungsgeschichte nachvollziehbar macht sowie Objekte der Gründungszeit in den Fokus stellt. Die App ist sowohl während des Museumsbesuchs als auch davor bzw. als Vertiefung danach zu verwenden.

Über die Referentin

Ulrike Scholda ist seit 2016 Leiterin der Abteilung Museen der Stadt Baden (Beethovenhaus, Kaiserhaus, Puppen- und Spielzeugmuseum, Rollettmuseum, Stadtarchiv). Studium der Kunstgeschichte, Geschichte, Publizistik und Italienisch in Salzburg. Tätig im Bereich Forschung und Kulturvermittlung in zahlreichen Museen (MAK, Museen des Mobiliendepots, Wien Museum, Albertina, u.a.) sowie im Kunsthandel. Publikationen zur Kulturgeschichte des 19./20. Jahrhunderts.

KONTAKT

Dr.ⁱⁿ Ulrike Scholda
Stadtgemeinde Baden
Leitung Abteilung Museen
2500 Baden, Weikersdorfer Platz 1
+43(0)2252 86800-580
ulrike.scholda@baden.gv.at
www.rollettmuseum.at
<http://rollettmuseum.at/stadtarchiv-baden/>

ANOTACE

Annina Forster
Museumsmanagement Niederösterreich

Mobilní věci:

Regionální sbírky v národních a mezinárodních online katalozích

V rámci dílčího projektu „Móda v pohybu v severním Dolním Rakousku“ jsou do nové online databáze DIP.noemuseen organizace Museumsmanagement Niederösterreich nahrávána inventární data oděvů, ale také módních doplňků, fotografií a archivních materiálů, s cílem zpřístupnit je výzkumu. Tyto objekty a jejich historie mají být přínosem při rekonstruování dynamiky procesů obměny a osvojení v oblasti venkovské kultury oblékání – tedy důkladné prostudování praktik odívání a s tím spojené mobility. Pro tento účel jsou online databáze přínosným nástrojem a podporují komunikaci mezi muzei a výzkumnými týmy – zcela ve smyslu vize „Sbírat, uchovávat, bádát, zprostředkovávat“.

O přednášející

Annina Forster spravuje již od roku 2018 textilní sbírku muzejní vesnice Niedersulz v regionu Weinviertel a od října 2019 spolupracuje jako zaměstnankyně Museumsmanagement Niederösterreich na projektu „Mobilní věci, lidé a nápady. Pohnuté dějiny Dolního Rakouska“. Studovala evropskou etnologii na Vídeňské univerzitě.

KONTAKT

Annina Forster, BA

Museumsmanagement Niederösterreich
3100 St. Pölten, Neue Herrengasse 10
+43(0) 2742 90666-6117
annina.forster@noemuseen.at
www.noemuseen.at

Weinviertler Museumsdorf Niedersulz
2224 Niedersulz 250
+43(0)664 60499-287
annina.forster@museumsdorf.at
www.museumsdorf.at

**museums
management**
KULTUR . REGION . NIEDERÖSTERREICH

**mobile
dinge**

ABSTRACT

Annina Forster
Museumsmanagement Niederösterreich

Mobile Dinge:

Regionale Sammlungen in nationalen und internationalen Online-Katalogen

Im Rahmen des Teilprojekts „Bewegte Mode im nördlichen Niederösterreich“ wurden und werden Inventardaten von Kleidungsstücken, aber auch Accessoires, Fotos und Archivmaterial in die neue Onlinedatenbank DIP.noemuseen des Museumsmanagement Niederösterreich aufgenommen, um sie für die Forschung zugänglich zu machen. Diese Objekte und ihre Geschichte sollen dabei helfen Dynamiken der Austausch- und Aneignungsprozesse im Bereich der ländlichen Bekleidungskultur zu rekonstruieren – das heißt den Praktiken des sich Kleidens und der damit einhergehenden Mobilität auf den Grund zu gehen. Dafür sind Onlinedatenbanken ein hilfreiches Werkzeug und fördern den Austausch zwischen Museen und Forscher*Innen – ganz im Sinne des Leitbildes „Sammeln, Bewahren, Forschen, Vermitteln“.

Über die Referentin

Annina Forster ist seit 2018 Kustodin der Textilsammlung des Weinviertler Museumsdorf Niedersulz und seit Oktober 2019 Mitarbeiterin des Museumsmanagement Niederösterreich im Projekt „Mobile Dinge, Menschen und Ideen. Eine bewegte Geschichte Niederösterreichs“. Studium der Europäischen Ethnologie an der Universität Wien.

KONTAKT

Annina Forster, BA

Museumsmanagement Niederösterreich
3100 St. Pölten, Neue Herrengasse 10
+43(0) 2742 90666-6117
annina.forster@noemuseen.at
www.noemuseen.at

Weinviertler Museumsdorf Niedersulz
2224 Niedersulz 250
+43(0)664 60499-287
annina.forster@museumsdorf.at
www.museumsdorf.at

**museums
management**
KULTUR · REGION · NIEDERÖSTERREICH

**mobile
dinge**

ANOTACE

Stefania Pitscheider Soraperra
Muzeum žen Hittisau

Kde to hoří?

Mnohostranné projekty v muzeu žen Hittisau

Pokud se ženy odstěhují, země vymírá. Všichni experti se shodují, že venkovský region může přežít pouze tehdy, existují-li dobré rámcové podmínky pro ženy. Kromě dobrých pracovních možností, finančně dostupného bydlení nebo mobilní zdravotní péče je však nutná především jedna věc: podílení se na politice a kultuře.

Pro muzeum žen Hittisau v regionu Bregenzerwald je účast na kulturním životě a zajištění dostupné kultury centrálním aspektem. Současně se muzeum vnímá jako okno do světa. Historické vyprávění je rozšířeno o aspekty, které nebyly zkoumány a zdokumentovány vůbec anebo jen okrajově. Jsou zviditelňovány životopisy žen a prezentovány strukturální, sociální a z hlediska pohlaví typické nedostatky.

Participativní, diskursivní a inkluzivní formáty hrají při přípravě výstav a projektů důležitou roli, neboť cílem je realizovat mnohostranné projekty. To se odráží také ve složení týmu: dvacet zprostředkovatelek kultury odlišného věku, různého původu a s odlišným vzděláním se intenzivně zabývá tématy muzea tak, aby byla navázána přímá komunikace s publikem.

O přednášející

Stefania Pitscheider Soraperra je kunsthistoričkou, kurátorkou a kulturní manažerkou. Realizovala řadu projektů v tuzemsku i zahraničí. Jako dlouholetá členka umělecké skupiny WochenKlausur vyvíjela a realizovala intervence v sociopolitickém kontextu (mj. pro Shedhalle Zürich, Progetto Civitella d'Agliano, Biennale di Venezia nebo steirischer herbst). Pracovala v Umělecko-historickém muzeu Vídeň, Kunsthalle Vídeň, Shedhalle Sankt Pölten a kulturním středisku Cooperations ve městě Wiltz, Lucembursko. Tři roky vedla ArtDesign Feldkirch. Od roku 2009 je ředitelkou jediného muzea žen v Rakousku, Muzea žen Hittisau.

KONTAKT

Mag.^a Stefania Pitscheider Soraperra
Frauenmuseum Hittisau
Platz 501, 6952 Hittisau
+43 664/88433169
stefania.pitscheider@frauenmuseum.at
www.frauenmuseum.at

**F R A U E N
M U S E U M**

Hittisau

ABSTRACT

Stefania Pitscheider Soraperra
Museum žen Hittisau

Wo brennt es unter den Nägeln?

Vielstimmige Projekte im Frauenmuseum Hittisau

Wenn Frauen wegziehen, stirbt das Land. Alle Expert*innen sind sich einig, dass der ländliche Raum nur überleben kann, wenn es gute Rahmenbedingungen für Frauen gibt. Neben guten Jobmöglichkeiten, leistbarem Wohnraum oder mobiler Gesundheitsversorgung braucht es vor allem Eines: politische und kulturelle Teilhabe.

Für das Frauenmuseum Hittisau im Bregenzerwald sind kulturelle Teilhabe und kulturelle Nahversorgung zentrale Aspekte. Gleichzeitig versteht es sich als Fenster in die Welt. Die historische Erzählung wird um jene Aspekte erweitert, die nicht oder nur marginal erforscht und dokumentiert wurden. Es macht Biografien von Frauen* sichtbar und zeigt geschlechtsbezogene, strukturelle und soziale Missstände auf.

Partizipative, diskursive und inklusive Formate spielen für die Entwicklung von Ausstellungen und Projekten eine wichtige Rolle, weil es darum geht, möglichst vielstimmige Projekte zu realisieren.

Dies spiegelt sich auch in der Zusammensetzung des Teams wieder: Zwanzig Kulturvermittlungen unterschiedlichen Alters, unterschiedlicher Herkunft und mit unterschiedlichem Bildungshintergrund setzen sich intensiv mit den Themen des Museums auseinander, um mit dem Publikum in eine direkte Kommunikation zu treten.

Über die Referentin

Stefania Pitscheider Soraperra ist Kunsthistorikerin, Kuratorin und Kulturmanagerin. Sie hat zahlreiche Projekte im In- und Ausland realisiert. Als langjähriges Mitglied der Künstler*innengruppe Wochenklausur hat sie Interventionen im soziopolitischen Kontext entwickelt und umgesetzt (u.a. auf Einladung von Shedhalle Zürich, Progetto Civitella d'Agliano, Biennale di Venezia oder steirischer herbst). Sie hat am Kunsthistorischen Museum Wien, der Kunsthalle Wien, der Shedhalle Sankt Pölten und dem Kulturzentrum Cooperations in Wiltz, Luxemburg gearbeitet. Drei Jahre lang hat sie die ArtDesign Feldkirch geleitet. Seit 2009 ist sie Direktorin des einzigen Frauenmuseums in Österreich, des Frauenmuseum Hittisau.

KONTAKT

Mag.^a Stefania Pitscheider Soraperra
Frauenmuseum Hittisau
Platz 501, 6952 Hittisau
+43 664/88433169
stefania.pitscheider@frauenmuseum.at
www.frauenmuseum.at

**F R A U E N
M U S E U M**

Hittisau

ANOTACE

Lucie Jagošová

Ústav archeologie a muzeologie, Filozofické fakulty, Masarykovy univerzity, Brno

Participativní muzeum v podmínkách České republiky

Příspěvek představí základní charakteristiku participativního muzea a související užívané pojmy jako společensky přínosné muzeum, inkluzivní muzeum, komunitní muzeum. Nastíní genezi přístupu muzeí k návštěvníkům v České (Československé) republice po roce 1989 a hlavní trendy vývoje, včetně identifikace návštěvníků se speciálními vzdělávacími potřebami. Představí příklady současné muzejní praxe a institucí, které ve své činnosti přihlížejí k potřebám a specifikům svého publika.

O přednášející

Lucie Jagošová působí na Ústavu archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Přednáší na oboru muzeologie a publikuje k problematice muzejní pedagogiky a psychologie. Současně je výkonnou redaktorkou odborného časopisu *Museologica Brunensia*. Přednáší také v akreditovaných kurzech pro vzdělávání muzejních pedagogů v České republice (Metodické centrum muzejní pedagogiky, Brno) a na Slovensku (Slovenské národní múzeum, Bratislava). V rámci Asociace muzeí a galerií České republiky dlouhodobě působí v Komisi pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku, které od roku 2019 předsedá.

KONTAKT

Mgr. Lucie Jagošová, DiS.

Institut für Archäologie und Museologie, philosophische Fakultät, Masaryk Universität, Brunn

+420 549 49 5560

jagosova@phil.muni.cz

<https://archo-muzeo.phil.muni.cz/>

<http://www.archeoparkpavlov.cz/>

ABSTRACT

Lucie Jagošová

Institut für Archäologie und Museologie, philosophische Fakultät, Masaryk Universität, Brunn

Rahmenbedingungen für partizipative Museen in der Tschechischen Republik

Was macht ein partizipatives Museum aus? Was ist ein inklusives Museum oder ein Gemeinschaftsmuseum? Und seit wann ist es überhaupt wichtig, was die BesucherInnen wollen oder brauchen? Der Vortrag beschreibt den wachsenden Einfluss der Publikumsmeinung auf die Programmplanung der Museen in der Tschechischen Republik nach 1989. Er skizziert die wichtigsten Entwicklungstrends hinsichtlich der Wahrnehmung spezieller Zielgruppen und einem Fokus auf Partizipation. Es werden Beispiele der gegenwärtigen Museumspraxis und Institutionen vorgestellt, die die Bedürfnisse und Besonderheiten ihres Publikums berücksichtigen.

Über die Referentin

Lucie Jagošová arbeitet am Institut für Archäologie und Museologie der Philosophischen Fakultät der Masaryk-Universität in Brunn. Sie hält Vorlesungen im Bereich Museologie und publiziert Studien Problemfeldern in der Museumspädagogik und Psychologie. Außerdem ist sie Chefredakteurin der Fachzeitschrift *Museologica Brunensia*. Sie hält Vorlesungen für MuseumspädagogInnen und KulturvermittlerInnen in Brunn und Bratislava. Als langjährige Mitarbeiterin übernahm sie 2019 den Vorsitz der Kommission für Öffentlichkeitsarbeit und Museumspädagogik innerhalb des Museumsverbands der Tschechischen Republik.

KONTAKT

Mgr. Lucie Jagošová, DiS.

Institut für Archäologie und Museologie, philosophische Fakultät, Masaryk Universität, Brunn

+420 549 49 5560

jagosova@phil.muni.cz

<https://archo-muzeo.phil.muni.cz/>

<http://www.archeoparkpavlov.cz/>

ANOTACE

Fatih Özçelik
vorarlberg museum

Návštěvníci v muzeu: odlišné cesty do neznáma

Náš ředitel Andreas Rudigier nechal ve vstupu muzea ztvárnit tyto řádky:

„Toto muzeum je pro místní a nemístní. Propojuje historii se současností a poskytuje náhledy a výhledy. Vypráví o lidech a věcech. Ukazuje nejen historii Vorarlberska, ale také spoustu příběhů Vorarlberska ...“.

Jaký vliv má tento postoj na praktickou práci v muzeu a které zdroje jsou k dispozici pro oslovení místních i nemístních a kdo to vlastně informuje o lidech a věcech?

Interpretátoři kultury jsou v přímém kontaktu s návštěvníky a zároveň se zadavateli. Se svými vzdělávacími programy se nacházejí u „point of sale“ a vyprávějí nejen příběhy, ale také naslouchají. Ale již při samotné přípravě výstavy je brán zřetel na mnoho odlišných návštěvnických skupin, aby jim byl poskytnut dostatečný prostor a umožněna identifikace s budovou. Muzeum se tak stává atraktivním místem setkání pro obyvatele regionu – a také mimo něj.

O přednášejícím

Fatih Özçelik je od znovuotevření muzea Vorarlberg museum v roce 2013 vášnivým kulturním edukátorem. Vystupuje jako hostitel, iniciátor sítí a tlumočnick. Příběhy nejen vypráví, ale i sbírá a naslouchá jim: kromě jiného na téma kultura mládeže a migrační příběhy „gastarbeiterů“.

KONTAKT

Fatih Özçelik
vorarlberg museum
A-6900 Bregenz Kornmarktplatz 1
+43 664 88979810
f.oezcelik@vorarlbergmuseum.at
www.vorarlbergmuseum.at

vorarlberg museum

ABSTRACT

Fatih Özçelik
vorarlberg museum

Besucher im Museum: Diverse Reisen ins Ungewisse

Unser Direktor Andreas Rudigier hat folgende Zeilen im Eingangsbereich projizieren lassen:

„Dieses Museum ist für Einheimische und Vielheimische. Es verbindet Geschichte mit Gegenwart und gewährt Ein- und Ausblicke. Es berichtet von Menschen und Dingen. Es zeigt nicht die Geschichte Vorarlbergs, aber viele Geschichten Vorarlbergs ...“

Wie wirkt sich diese Haltung auf die praktische Arbeit im Museum aus und welche Ressourcen stehen zur Verfügung, um die Einheimischen/Vielheimischen zu erreichen und wer ist dieses „Es“, das von Menschen und Dingen berichtet?

Die KulturvermittlerInnen haben den direkten Kontakt zu den BesucherInnen und zugleich AuftraggeberInnen. Sie sind am „Point of sale“ mit ihren Vermittlungsprogrammen und erzählen nicht nur Geschichten, sondern hören auch zu. Aber auch in der Ausstellungsgestaltung wird auf viele unterschiedliche Besuchergruppen eingegangen, um ihnen Raum zu geben und eine Identifikation mit dem Haus zu ermöglichen. So wird das Museum zu einem attraktiven Treffpunkt für die regionale Bevölkerung – und darüber hinaus.

Über den Referenten

Fatih Özçelik ist seit der Neueröffnung des vorarlberg museum 2013 leidenschaftlicher Kulturvermittler. Er versteht sich als Gastgeber, Netzwerker und Dolmetscher. Er erzählt nicht nur Geschichten, sondern hört auch zu und sammelt: Unter anderem zum Thema Jugendkultur und die Migrationsgeschichten von Gastarbeitern.

KONTAKT

Fatih Özçelik
vorarlberg museum
A-6900 Bregenz Kornmarktplatz 1
+43 664 88979810
f.oezcelik@vorarlbergmuseum.at
www.vorarlbergmuseum.at

vorarlberg museum

ANOTACE

Eveline Klein
Museum St. Peter an der Sperr Wiener Neustadt

Srdce, rozum a ruce. Divadelní zprostředkování kultury v muzeu

Spojení muzea a divadla skýtá výjimečný formát prezentace a inscenace muzeálních obsahů. Divadelní realizace umožňuje zcela novou dimenzi zprostředkování, neboť muzejní divadlo je bezprostřední, poutající a oslovuje všechny smysly.

Tým muzea St. Peter an der Sperr ve městě Wiener Neustadt využívá metodu jevištní prezentace již několik let. V roce 2013 byl ve spolupráci se skupinou SOG.Theater zpracován projekt pro zvláštní výstavu **teatime**, který zdaleka překonal dosavadní prezentace. Účastníci divadelní prohlídky byly výstavou provázeni střídavě informacemi lektorky a jevištním zpracováním, doplněným literárními texty, úryvky z novin a výstupy orální historie. V roce 2014 byl tento performační koncept **Die Schutt(t)räumerinnen** realizován v rámci výstavy **Für Kaiser und Vaterland (Pro císaře a vlast)** pro třídy vyššího stupně vzdělávání a dospělé. Tentokrát bylo dějištěm centrum města, interpretace končila závěrečnou sekvencí a diskuzí s publikem v muzeu. Inscenace **Andiamo á Trieste** doprovázela v roce 2016 výstavu **Wiener Neustädter Kanal**, doplněna byla na závěr kulinařským zážitkem. Tyto koncepty ukázaly velký potenciál nového způsobu interpretace umění a kultury v regionálních muzeích.

Divadelní inscenace je muzejním týmem společně s týmem divadla SOG.Theater zohledněna již při samotné přípravě výstavy. Prostorový koncept výstavy zohledňuje potřebu místa pro herce, interpretátory a publikum. To poskytuje v běžném provozu dostatečný prostor také muzejnímu zprostředkování kultury. V roce 2021 bude zahájena výstava „**Biedermeier**“. Její podtitul „Poklidné časy“ se stane tématem interpretace kultury jak v divadelním provedení tak i v rámci zprostředkování kultury pro školní třídy.

Tyto koncepty poukazují na velký potenciál pro nový způsob zprostředkovávání umění a kultury v regionálních muzeích. Základním předpokladem je však nejen možnost, že tento program finančně podpoří oficiální instituce mimo muzea, ale také ochota samotného muzejního týmu, zpracovat dané téma z nového a možná i kontroverzního pohledu.

O přednášející

Eveline Klein po ukončení studia dějin a germanistiky vyučovala ve Vídni a v roce 1995 se stala lektorkou v rámci vzdělávání dospělých. Po ukončení vzdělání v oblasti interpretace umění a kultury v Salzburgu vedla od roku 2003 projekty interpretace v Městském muzeu Wiener Neustadt a absolvovala studium dějin umění. Od roku 2009 je ředitelkou městského muzea, od roku 2016 vede i oddělení kultury. Klein byla členkou vědeckého týmu DR Zemské výstavy „Welt in Bewegung“ („Svět v pohybu“) 2019. Od roku 2013 se kromě ostatních formátů inscenace v muzeu St. Peter an der Sperr začala věnovat konceptu jevištní inscenace kultury „Theater im Museum“ („Divadlo v muzeu“) a to ve spolupráci se skupinou SOG.Theater.

KONTAKT

Mag.^a Eveline Klein
Museum St. Peter an der Sperr
A-2700 Wiener Neustadt, Johannes von Nepomuk-Platz 1
+43 2622 373 950
museum@wiener-neustadt.at
www.museum-wn.at

ABSTRACT

Eveline Klein
Museum St. Peter an der Sperr Wiener Neustadt

Mit Herz, Hirn und Hand. Theatrale Kulturvermittlung im Museum

Die Verbindung von Museum und Theater bietet ein besonderes Format der Präsentation und Inszenierung von musealen Inhalten. Die theatralen Umsetzungsmöglichkeiten eröffnen der Vermittlung eine ganz neue Dimension, denn Museumstheater ist unmittelbar, berührend und spricht alle Sinne an.

Das Team des Museums St. Peter an der Sperr in Wiener Neustadt arbeitet seit einigen Jahren mit dem Mittel der szenischen Darstellung. 2013 wurde in Zusammenarbeit mit dem SOG.Theater ein Projekt für die Sonderausstellung **teatime** entwickelt, das über die bisherigen Ansätze weit hinausging. Die TeilnehmerInnen der theatralen Führung wurden durch ein Wechselspiel von Information durch die Vermittlerin und einer szenischen Aufarbeitung, gestützt auf literarische Texte, Zeitungsnotizen und Ergebnisse der oral history, durch die Ausstellung begleitet. 2014 wurde dieses performative Konzept **Die Schutt(t)räumerinnen** zur Ausstellung **Für Kaiser und Vaterland** für Oberstufenklassen und Erwachsene durchgeführt. Diesmal war auch die Innenstadt Schauplatz, die Vermittlung endete mit der abschließenden Sequenz und einer Publikumsdiskussion im Museum. **Andiamo á Trieste** begleitete 2016 an einem Abend die Ausstellung zum **Wiener Neustädter Kanal**, ergänzt mit einem kulinarischen Abschluss. Die Konzepte haben große Chancen für eine neue Art der Kunst- und Kulturvermittlung in regionalen Museen gezeigt.

Die theatrale Inszenierung wird vom Team des Museum zusammen mit dem Team des SOG.Theaters bereits bei der Planung der Ausstellung mitgedacht. Das Stellkonzept der Ausstellung nimmt auf den Platzbedarf für SchauspielerInnen, Vermittlerin und Publikum Rücksicht. Dies gibt im Routinebetrieb auch der musealen Kulturvermittlung ausreichend Raum. 2021 startet die Ausstellung **„Biedermeier“**. Ihr Untertitel „Biedere Zeiten“ wird Thema der Kulturvermittlung sowohl in der theatralen Umsetzung wie auch in der Kulturvermittlung für Schulklassen sein.

Die Konzepte haben große Chancen für eine neue Art der Kunst- und Kulturvermittlung an regionalen Museen aufgezeigt. Die Grundvoraussetzung dafür ist nicht nur die Möglichkeit, dass dieses Programm von offiziellen Stellen außerhalb des Museums mitfinanziert werden kann, sondern auch die Bereitschaft des Museumsteams, sich auf eine neue, vielleicht auch kontroversielle Sicht des Themas einzulassen.

Über die Referentin

Eveline Klein unterrichtete nach Abschluss des Studiums der Geschichte und Germanistik in Wien und wechselte 1995 zur Lehrtätigkeit in der Erwachsenenbildung. Nach der Ausbildung zur Kunst- und Kulturvermittlerin in Salzburg leitete sie ab 2003 die Vermittlungsprojekte im Stadtmuseum Wiener Neustadt und absolvierte das Studium der Kunstgeschichte. Seit 2009 ist sie Leiterin des Stadtmuseums, seit 2016 auch der Kulturabteilung. Klein war Mitglied des wissenschaftlichen Teams der NÖ Landesausstellung „Welt in Bewegung“ 2019. 2013 startete sie neben den anderen Vermittlungsformaten im Museum St. Peter an der Sperr die performative Kulturvermittlung „Theater im Museum“ in Zusammenarbeit mit der Gruppe SOG.Theater.

KONTAKT

Mag.^a Eveline Klein
Museum St. Peter an der Sperr
A-2700 Wiener Neustadt, Johannes von Nepomuk-Platz 1
+43 2622 373 950
museum@wiener-neustadt.at
www.museum-wn.at

ANOTACE

Helena Stejskalová
Historický klub při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích

Zájmová vzdělávací činnost dospělých v Historickém klubu při Jihočeském muzeu

Činnost Historického klubu od roku 1959 do současnosti odpovídá parametrům zájmového vzdělávání dospělých. V jižních Čechách je Historický klub při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích druhá nejstarší společnost, dnes registrovaný spolek, která nepřetržitě již více než 60 let umožňuje aktuálně více než 220 zájemcům o historii individuální vzdělávání formou dobrovolného členství a dobrovolné účasti nejen na přednáškách, ale nabízí i přímé poznávání historie a cestovatelské zážitky na poznávacích exkurzích po všech krajích České republiky. Každý, kdo se rozhodne zapojit do zájmového vzdělávání, mění tímto rozhodnutím svůj dosavadní způsob trávení volného času. Obzvláště pro seniory je tento neformální způsob osobního rozvoje možností, jak si najít přátele s podobnými zájmy. Mezi další typické znaky zájmového vzdělávání dospělých patří také otevřenost, zájem, svoboda výběru, místní příslušnost, uspokojení potřeb, pestrost obsahu, aktivita. Zájmové vzdělávání je učení, které obvykle probíhá bez stresu, nervozity či obav.

O přednášející

Helena Stejskalová Působí jako dlouholetá vedoucí knihovny a náměstkyně ředitele pro odbornou činnost Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, členka a místopředsedkyně Historického klubu při Jihočeském muzeu, autorka více než 20 knih, 200 článků a více než 105 výstav a expozic, které shlédlo více než 250 000 návštěvníků. Realizovala mezinárodní i národní badatelské i výstavní projekty, je externí přednášející na Jihočeské univerzitě a lektorka osvětových přednášek pro širokou veřejnost.

Jiří Dvořák v letech 1980-1987 působil jako středoškolský profesor na Gymnáziu Jírovцова v ČB., 1987-2018 jako odborný asistent na Katedře historie PF JU a na Historickém ústavu FF JU v ČB., 1996-2018 jako externí vyučující Historické geografie na Katedře geografie PF JU v ČB. Je členem a II. místopředsedou Historického klubu při Jihočeském muzeu v ČB., z. s., autorem několika monografií, vědeckých studií a odborných článků. Podílel se na Kultury na hranici, je členem Společnosti pro hospodářské a sociální dějiny ČR Praha, ARKUM Bonn - Arbeitskreises für historische Kulturlandschaftsforschung in Mitteleuropa e. V.; Redakční rady časopisu Historická geografie. Od roku 2018 externě přednáší na HÚ FF Jihočeské univerzity v ČB.

KONTAKT

Mgr. Helena Stejskalová
+420 391 001 501
stejskalova@muzeumcb.cz
www.muzeumcb.cz

ABSTRACT

Helena Stejskalová
Geschichtsklub des Südböhmischen Museums in České Budějovice

Engagement und Erwachsenenbildung im Geschichtsklub des Südböhmischen Museums in Budweis

Der Geschichtsklub des Südböhmischen Museums ist die zweitälteste Gesellschaft Südböhmens und bietet bereits seit 1959 Erwachsenenbildungsprogramme an. Er zählt heute als eingetragener Verein 220 an Geschichte und Bildung interessierte Mitglieder. Neben Vorträgen organisiert er auch Exkursionen in verschiedenste Regionen der Tschechischen Republik an. Besonders für ältere Menschen bietet er die Möglichkeit, neue Freundschaften mit ähnlichen Interessen zu finden.

Die Erwachsenenbildung fördert Offenheit, Zugehörigkeitsgefühl, Zufriedenheit und ein aktiveres Leben durch vielfältige Programme. Lernen ohne Stress und Angst hat oberste Priorität.

Über die Referentin

Helena Stejskalová

Langjährige Bibliotheksleiterin und stellvertretende Bereichsleitung des Südböhmischen Museums in České Budějovice, Vizepräsidentin des Geschichtsklubs des Südböhmischen Museums, Autorin von mehr als 20 Büchern und 200 Artikeln. Mitarbeit bei über 100 Ausstellungen, die mehr als 250.000 BesucherInnen besichtigten. Realisierung internationaler und nationaler Forschungs- und Ausstellungsprojekte, externe Vortragende an der Südböhmischen Universität und Vortragende für die breite Öffentlichkeit.

Jiří Dvořák

In den Jahren 1980-1987 arbeitete er als Mittelschullehrer am Gymnasium Jírovsova, 1987-2018 als Fachassistent am Lehrstuhl für Geschichte der Pädagogischen Fakultät und am Historischen Institut der Philosophischen Fakultät der Südböhmischen Universität, 1996-2018 als externer Lehrer der historischen Geografie am Lehrstuhl für Geografie der Pädagogischen Fakultät der Südböhmischen Universität. Er ist Mitglied und zweiter stellvertretender Vorsitzender des Geschichtsklubs, Autor einiger Monografien, wissenschaftlicher Studien und Fachartikel. Er nahm am Projekt „Kulturen an der Grenze“ teil und ist Mitglied der Gesellschaft für Wirtschafts- und Sozialgeschichte der Tschechischen Republik Prag. Seit 2018 lehrt er extern am Institut der Philosophischen Fakultät der Südböhmischen Universität in České Budějovice.

KONTAKT

Mgr. Helena Stejskalová
+420 391 001 501
stejskalova@muzeumcb.cz
www.muzeumcb.cz

ANOTACE

Anna Kieninger
Haus der Geschichte im Museum Niederösterreich

Moje mládí, tvoje mládí. Historie psaná jednou generací.

Participativní projekt výstavy

V dubnu 2019 byla zahájena druhá dočasná expozice v domě historie v Muzeu Dolního Rakouska (Museum Niederösterreich) s názvem „Moje mládí, tvoje mládí. Historie psaná jednou generací“. Tento výstavní projekt byl naplánován a realizován společně s mladými lidmi během jednoho roku. Hlavní důraz byl kladen na to, aby výstava vznikala společně s mládeží a nebyla koncipována pouze dospělými, kteří budou vyprávět příběh mládí.

V začátcích plánování proběhla setkání s třídními skupinami, mládeží z venkova, sdružením Muslimská mládež Rakouska a středisky pro mládež v celém Dolním Rakousku. Při těchto setkáních se postupně ztvárňovala jednotlivá témata.

Společně se základním týmem šesti mladých kurátorů, kteří po prvních setkáních projeví zájem zabývat se konceptem výstavy intenzivněji, byla činěna jednotlivá rozhodnutí. Například, kdo má jakým způsobem zpracovat vzhled a grafický design výstavy. Početnější skupina mladých lidí, která se účastnila předchozích schůzek, byla průběžně informována o pokroku přípravných prací výstavy, ale také dotazována ohledně jednotlivých témat a vyzývána k navržení vlastních objektů či příběhů pro výstavu.

Hotová výstava pak zahrnovala celou řadu objektů a příběhů generací od roku 1955.

S projektem spojená myšlenka participace však nekončila u samotného kurátorství. Z tohoto důvodu byly do výstavy vneseny různé „zastávky“ vyžadující koordinaci a další interaktivní prvky, které postupem času měnily vzhled výstavy.

O přednášející

Anna Kieninger zodpovídá od roku 2017 za zprostředkování kultury v domě historie v Muzeu Dolního Rakouska (Museum Niederösterreich). Od roku 2018 se také podílí na zprostředkování kultury v muzeu Egon Schiele v Tullnu. Zajišťovala organizaci a plánování 5. Mezinárodního symposia interpretování kultury v lednu 2021 (online akce). Absolvovala studium historie ve Vídni.

KONTAKT

Mag.^a Anna Kieninger
Kulturvermittlung Haus der Geschichte & Egon Schiele Museum
Niederösterreichische Museum Betriebs GmbH
Kulturbezirk 5 | 3100 St. Pölten
T +43 2742 90 80 90-912
anna.kieninger@museumnoe.at
www.museumnoe.at

ABSTRACT

Anna Kieninger
Haus der Geschichte im Museum Niederösterreich

Meine Jugend, deine Jugend. Eine Generation schreibt Geschichte.

Ein partizipatives Ausstellungsprojekt

Im April 2019 eröffnete die zweite Sonderausstellung im Haus der Geschichte im Museum Niederösterreich mit dem Titel „Meine Jugend, deine Jugend. Eine Generation schreibt Geschichte“. Dieses Ausstellungsprojekt wurde innerhalb eines Jahres gemeinsam mit Jugendlichen geplant und umgesetzt. Ein besonderes Anliegen war es, dass die Ausstellung gemeinsam mit Jugendlichen entsteht und nicht nur von Erwachsenen konzipiert wird, die über die Geschichte der Jugend erzählen.

Zu Beginn der Planung gab es Treffen mit Klassenverbänden, Landjugend, Muslimischer Jugend Österreich und Jugendzentren in ganz Niederösterreich. Bei diesen Treffen kristallisierten sich nach und nach die Ausstellungsthemen heraus.

Gemeinsam mit einem Kernteam von sechs jugendlichen Kurator*innen, die nach den ersten Treffen Interesse hatten, sich intensiver mit der Ausstellungskonzeption zu befassen, wurden Entscheidungen getroffen. Wie zum Beispiel wer die Ausstellungsgestaltung und -grafik machen soll. Die größere Runde an Jugendlichen, die bei den vorangegangenen Terminen dabei war, wurde immer wieder über den Fortschritt der Ausstellungsplanung informiert, zu einzelnen Themen befragt oder auch dazu aufgefordert eigene Objekte oder Geschichten für die Ausstellung vorzuschlagen.

In der fertigen Ausstellung fanden sich schließlich zahlreiche Objekte und Geschichten der Generationen ab 1955. Der partizipative Gedanke hinter dem Projekt sollte aber nicht mit der Kuration enden. Deshalb gab es in der Ausstellung verschiedene Abstimmungsstationen und andere interaktive Elemente, die das Aussehen der Ausstellung in Laufe der Zeit veränderten.

Über die Referentin

Anna Kieninger ist seit 2017 zuständig für die Kulturvermittlung im Haus der Geschichte im Museum Niederösterreich. Seit 2018 betreut sie außerdem die Kulturvermittlung im Egon Schiele Museum Tulln. Organisation und Planung des 5. Internationalen Kulturvermittlung Symposium im Jänner 2021 (Online Veranstaltung). Studium der Geschichte in Wien.

KONTAKT

Mag.^a Anna Kieninger
Kulturvermittlung Haus der Geschichte & Egon Schiele Museum
Niederösterreichische Museum Betriebs GmbH
Kulturbezirk 5 | 3100 St. Pölten
T +43 2742 90 80 90-912
anna.kieninger@museumnoe.at
www.museumnoe.at

ANOTACE

Claudia Pitnik, Michael Reiner
Kunstmeile Krems, FH IMC Krems

#MyExhibition

Vom Forschungsprojekt zur VR-Vermittlungsapp

Vyvinout smysluplné technologie virtuální reality pro muzea bylo již v roce 2018 záměrem výzkumného projektu Scan2VR. V rámci projektu byla vyvinuta VR aplikace, pomocí které se mohou zájemci ve virtuálním muzejním prostoru stát kurátory své vlastní výstavy s uměleckými díly zemských sbírek Dolního Rakouska. Zviditelnění digitalizovaného umění ve virtuálním prostoru a realizace vlastních nápadů hravým způsobem: pomocí VR brýlí mohou uživatelé muzejní aplikace sami sestavovat umělecká díla ve virtuálních muzejních prostorách. Dvourozměrné a trojrozměrné digitální reprodukce uměleckých děl jsou ve zdánlivě originální velikosti umísťovány mimo klasickou obrazovku do virtuálního prostoru a dle vlastních představ prezentovány v rámci virtuální výstavy.

Vytvořená aplikace #MyExhibition byla v rámci demoverze již testována a rozvíjena návštěvníky, a bude do budoucna využita pro zprostředkování v prostředí tzv. umělecké míle Kunstmeile Krems.

O přednášejících

Claudia Pitnik MA

Zprostředkování kultury Kunstmeile Krems

Claudia Pitnik zodpovídá za formáty zprostředkování umění v zařízeních Kunsthalle Krems a také Forum Frohner. Zaměřuje se především na výzkum, vývoj a evaluaci nových programů interpretace moderního a současného umění.

Prof. (FH) Mag. Michael Reiner, MCT, MCAS

Professor Department of Business, institut digitalizace a informatiky, IMC Fachhochschule Krems, University of Applied Sciences

Jako profesor na IMC FH Krems přednáší Michael Reiner o tématech jako kancelářský software, digitální komunikace a sociální média, databáze a moderní IT. Navíc řídí různé EU projekty. Reiner byl členem Microsoft Academic Advisory Council společnosti Microsoft a pravidelně přednášel na různých mezinárodních konferencích. Jeho současná výzkumná oblast se zabývá inovačním managementem pro MSP s využitím virtuální / rozšířené reality. Rada 3D-aplikací již byla vyvinuta nebo se nachází ve vývoji.

KONTAKT

Claudia Pitnik MA
Kunstvermittlung | Art Education
Kunstmeile Krems

M +43 664 604 99 256
E claudia.pitnik@kunstmeile.at
Kunstmeile Krems Betriebs GmbH
Museumsplatz 5, 3500 Krems an der Donau
www.kunstmeile.at/forschung

ABSTRACT

Claudia Pitnik, Michael Reiner
Kunstmeile Krems, FH IMC Krems

#MyExhibition

Vom Forschungsprojekt zur VR-Vermittlungsapp

Sinnvolle Virtual Reality Technologien für Museen zu entwickeln war bereits 2018 die Intention des Forschungsprojektes Scan2VR. Im Rahmen des Projekts wurde eine VR-App entwickelt, mit der Interessierte ihre eigenen Ausstellungen mit Kunstwerken der Landessammlungen Niederösterreich im virtuellen Museumsraum kuratieren können. Digitalisierte Kunst im virtuellen Raum erfahrbar machen und spielerisch eigene Ideen umsetzen: Mit einer VR-Brille können die User*innen der Museums-App Kunstwerke in virtuellen Museumsräumen selbst zu Ausstellungen zusammenstellen. Zwei- und dreidimensionale digitale Reproduktionen von Kunstwerken werden abseits der klassischen Bildschirmoberfläche scheinbar in originaler Größe im virtuellen Raum positioniert und nach eigenen Vorstellungen in einer virtuellen Ausstellung präsentiert. Die dabei entstandene App #MyExhibition wurde bereits in einer Demoversion von Besucher*innen getestet und weiterentwickelt und wird in Zukunft für die Vermittlung auf der Kunstmeile Krems eingesetzt.

Über die ReferentInnen

Claudia Pitnik MA

Kunstvermittlung Kunstmeile Krems

Claudia Pitnik ist hauptverantwortlich für die Kunstvermittlungsformate der Kunsthalle Krems und des Forum Frohner. Ihr Schwerpunkt liegt dabei auf der Erforschung, Weiterentwicklung und Evaluierung neuer Programme der Vermittlung von moderner und zeitgenössischer Kunst.

Prof. (FH) Mag. Michael Reiner, MCT, MCAS

Professor Department of Business, Institut Digitalisierung und Informatik, IMC Fachhochschule Krems, University of Applied Sciences

Als Professor auf der IMC FH Krems hält Michael Reiner Vorlesungen über Office-Produkte, digitale Kommunikation und soziale Medien, Datenbanken sowie moderne IT. Zusätzlich leitet er verschiedene EU-Projekte. Reiner war Teil des Microsoft Academic Advisory Council von Microsoft und hielt regelmäßig Vorträge auf verschiedenen internationalen Konferenzen. Sein aktuelles Forschungsgebiet befasst sich mit dem Innovationsmanagement für KMU unter Verwendung von Virtual / Augmented Reality. Eine Vielzahl von 3D-Anwendungen wurde bereits entwickelt oder in der Entwicklung.

KONTAKT

Claudia Pitnik MA
Kunstvermittlung | Art Education
Kunstmeile Krems

M +43 664 604 99 256
E claudia.pitnik@kunstmeile.at
Kunstmeile Krems Betriebs GmbH
Museumsplatz 5, 3500 Krems an der Donau
www.kunstmeile.at/forschung

ANOTACE

Peter Wolf
producent a dramaturg

creating ganymed

Interpretace kultury jako umělecký obor

Až přijde ten čas, náhle se vynoří, nečekaně, na netušeném místě. Formou asociací rozvine performativní hru v kontextu času a prostoru, cituje velké texty a přenáší je do jiného světla. Jiné místo - nemísto se mění v jeviště, text se probouzí k životu, obsahy se přetvářejí do nové podoby. Jacqueline Kornmüller a Petera Wolfa doprovází na jejich cestách filozofický, biografický a společensko-politický materiál stejně jako každodenní život se všemi jeho individuálními nuancemi. Od roku 2010 vytvářejí oba umělci pro Uměleckohistorické muzeum ve Vídni (Kunsthistorisches Museum in Wien) mezioborový projekt GANYMED: umění vstoupila do 21. století a ještě nikdy nebylo tak snadné stírat a přecházet hranice mezi jednotlivými uměleckými žánry. A přesně touto tématikou se projekt zabývá: s-překračováním hranic umění. Malířství, hudba, literatura, tanec, performance – jeden umělecký obor se stává inspirací pro druhý – doposud netušené prolínání vtahuje diváky do nové dimenze prožitku, do nového života.

Publikace – Jacqueline Kornmüller (vydavatelka) (autorka), Peter Wolf (vydavatel) (autor):

Ganymed Boarding: Schriftsteller schreiben über Meisterwerke des KHM, vázané vydání – 2010
Museum der Träume: Schriftsteller schreiben über Meisterwerke der Kunst, kapesní vydání – 2014
Im Herzen der Demokratie - Wiederbelebung einer gefährdeten Idee, vázané vydání – 2017
Nakladatelství Christian Brandstätter Verlag

Další odkazy:

www.wenessoweitist.com
www.ganymed.khm.at
www.parlament.gv.at/SERV/VER/HERZDEMO/index.shtml
www.diewahl.at/projekt
www.ganymedgoeseurope.com/html/productions.html
www.brandstaetterverlag.com/buch/museum-der-traeume

O přednášejícím

Peter Wolf je herec, režisér, dramaturg, producent a žije ve Vídni. V roce 1985 absolvoval vídeňský Max Reinhardt Seminar. Po četných pracích na velkých německy mluvících jevištích inicioval a vyvinul v roce 2010 společně s Jacqueline Kornmüller myšlenku a koncept pro projekt GANYMED v Uměleckohistorickém muzeu ve Vídni, za který získal v roce 2010 uměleckou cenu Bank Austria a v roce 2011 cenu Nestroye. Poté následovaly mezinárodní projekty GANYMED ve Vratislavi, Budapešti a v Bruselu. Na podzim roku 2016 ztvárnil představení pro 15 000 osob v rakouském parlamentu: Představení IM HERZEN DER DEMOKRATIE. GANYMED IN POWER (V SRDCI DEMOKRACIE. GANYMED IN POWER) se hraje během 15 večerů v Uměleckohistorickém muzeu ve Vídni (od 4. března do 27. června 2020).

KONTAKT

kontakt@wenessoweitist.com

ABSTRACT

Peter Wolf
Produzent und Dramaturg

creating ganymed

Kulturvermittlung als Kunstsparte

wenn es soweit ist taucht plötzlich auf, unvermittelt, an einem ungeahnten Ort. Assoziativ entwickelt es ein performatives Spiel durch Zeit und Raum, zitiert große Texte und transferiert sie in ein anderes Licht. Der andere Ort, der Unort, wird zur Bühne, der Text wird zum Leben erweckt, die Inhalte werden neu kreiert. Philosophisches, biographisches und gesellschafts-politisches Material begleiten Jacqueline Kornmüller und Peter Wolf auf ihren Wegen, ebenso wie das alltägliche Leben mit seinen individuellen Besonderheiten. Sie entwickeln 2010 das spartenübergreifende Projekt GANYMED für das Kunsthistorische Museum in Wien: Die Künste sind angekommen im 21. Jahrhundert und noch nie war es so leicht, die Grenzen zwischen den Künsten zu verwischen und zu überschreiten. Und genau damit beschäftigt sich dieses Projekt: mit der Grenzüberschreitung von Kunst. Malerei, Musik, Literatur, Tanz, Performance – eine Kunstsparte wird Inspiration für die andere – ein bisher ungeahntes Ineinandergreifen zieht die ZuschauerInnen in ein neues Erleben, in ein neues Leben.

Publikationen von Jacqueline Kornmüller (Hrsg.in) (Autorin), Peter Wolf (Hrsg.) (Autor):

Ganymed Boarding: Schriftsteller schreiben über Meisterwerke des KHM, Gebundene Ausgabe – 2010
Museum der Träume: Schriftsteller schreiben über Meisterwerke der Kunst, Taschenbuch – 2014
Im Herzen der Demokratie - Wiederbelebung einer gefährdeten Idee, Gebundene Ausgabe – 2017
Christian Brandstätter Verlag

Weiterführende links:

www.wenessoweitist.com
www.ganymed.khm.at
www.parlament.gv.at/SERV/VER/HERZDEMO/index.shtml
www.diewahl.at/projekt
www.ganymedgoeseurope.com/html/productions.html
www.brandstaetterverlag.com/buch/museum-der-traeume

Über den Referenten

Peter Wolf ist Schauspieler, Regisseur, Dramaturg und Produzent und lebt in Wien. Er absolviert 1985 das Wiener Max Reinhardt Seminar. Nach zahlreichen Arbeiten an großen deutschsprachigen Bühnen initiiert und entwickelt er 2010 zusammen mit Jacqueline Kornmüller Idee und Konzept für das Projekt GANYMED im Kunsthistorischen Museum in Wien. Er erhält 2010 dafür den Kunstpreis der Bank Austria und 2011 den Nestroy Preis. Es folgen internationale GANYMED-Projekte in Wroclaw, Budapest und Brüssel. Im Herbst 2016 entwickelte er eine Performance für 15.000 Menschen im österreichischen Parlament: IM HERZEN DER DEMOKRATIE. GANYMED IN POWER läuft an 15 Abenden im Kunsthistorischen Museum Wien (4. März bis 27. Juni 2020).

KONTAKT

kontakt@wenessoweitist.com

ABSTRACT

Christa Zahlbruckner, Vladimír Šprincl
Projektteam AREAacz

«Places to be» – propojení regionální kultury v rámci AREAacz

Jak více propojit sousední regiony? Jak zvýšit zájem o regionální muzea v sousedních regionech? Jak oslovit zvláště mladé publikum k návštěvě muzeí a jak zvýšit jejich zájem o kulturní nabídku v regionech?

Tyto otázky stály na začátku společného přeshraničního projektu s názvem I-CULT, jehož jedním z hlavních úkolů je společná prezentace regionálních muzeí v zapojených regionech široké veřejnosti a propojení jejich kulturně-vzdělávací nabídky. Od roku 2017 jsou v rámci aktivit společného pracovního týmu partnerů z jižních Čech, Vysočiny, jižní Moravy a Dolního Rakouska realizovány tyto různorodé aktivity:

- propojení regionálních aktérů: **Veletrh muzeí AT-CZ v Třebíči**;
- **AREAacz - Branding** a nalezení hlavního zaměření projektu společně s cílovou skupinou: exkurze studentů a studentek po regionu a společný workshop na New Design University v St.Pöltenu, akce pro mládež s cílem zvýšit jejich zájem o přeshraniční výměnu;
- prezentace «Places to be» prostřednictvím **Posterbookletu**, velké mapy bez hranic, která slouží jako pozvánka k objevování společného regionu;
- **www.AREAacz.eu** na jedné straně slouží jako informační rozcestník včetně zobrazení v mapě a odkazů na jednotlivá muzea a základních informací o nich, na druhé straně jsou zde publikovány pravidelné příspěvky ve formě blogu, které vyprávějí příběhy o regionálních zajímavostech. Součástí webu je i **#AREAacz**, který umožňuje aktivní spolupráci návštěvníků webu na jeho obsahu;
- **Discover AREAacz**: brožura o kulturně vzdělávacích programech, jejímž cílem je pozvat učitele a rodiče, jakož i mládež k návštěvě muzeí; cílem je představit bohatou nabídku doprovodných programů muzeí a galerií;
- **Video klipy**: moderní forma prezentace muzeí z dílny studentů Design University v St.Pöltenu a Střední uměleckoprůmyslové školy Jihlava-Helenín;
- **Pod jedním nebem**: O cestách a místech na pomezí Česka a Dolního Rakouska: publikace plná zajímavých příběhů a inspirativních pohledů na kulturní dědictví společného regionů AREAacz;
- **Průvodci muzejní krajinou**: 4 regionálně zaměřené publikace jsou průvodcem na objevitelské cestě po sbírkách, galeriích a muzeích 4 regionů
- nové impulsy v oblasti kulturní prezentace a vzdělávání pro regionální muzea: **online Muzejní den 2021**

O přednášejících

Vladimír Šprincl, projektový manažer přeshraničních kulturních projektů v Kraji Vysočina. Má velké zkušenosti s přípravou a realizací přeshraničních projektů, zejména v oblasti kultury a muzejní práce. V současné době pracuje v Muzeu Vysočiny Třebíč, kde je zodpovědný za implementaci projektu AREAacz na Vysočině a zapojení vysočinských muzeí do tohoto projektu.

Christa Zahlbruckner koordinuje v organizaci Museumsmanagement Niederösterreich přeshraniční projekt I-CULT se zaměřením na prezentaci česko-dolnorakouské muzejní krajiny, zároveň je i vedoucí přeshraničního projektu Heritage SK-AT, jehož náplní je digitalizace sbírek a jejich online zpřístupnění v databázi DIP.noemuseen.

KONTAKT

Christa Zahlbruckner, MA
Museumsmanagement Niederösterreich
A-3100 St. Pölten, Neue Herrengasse 10
office@noemuseen.at
www.noemuseen.at

Ing. Vladimír Šprincl
Museum der Region Vysočina Třebíč
CZ-674 01 Třebíč, Zámek 1
muzuem@muzeumtr.cz
www.muzeumtr.cz

ABSTRACT

Christa Zahlbruckner, Vladimír Šprincl
Projektteam AREAacz

«Places to be» – Vernetzung regionaler Kulturvermittlung in der AREAacz

Wie wachsen Nachbarregionen enger zusammen? Wie können regionale Museen in den Fokus gerückt werden? Wie kann insbesondere ein junges Publikum angesprochen und für kulturelle Angebote der Regionen begeistert werden?

Diese Fragen standen zu Beginn des Interreg-Projekts I-Cult, das unter anderem einen Schwerpunkt auf die Vermittlung der regionalen Museen und kulturellen Angebote legt. Seit dem Start 2017 sind dahingehend vielfältige Aktivitäten vom gemeinsamen Arbeitsteam der Projektpartner (Südböhmen, Vysočina, Südmähren und Niederösterreich) umgesetzt worden:

- Vernetzung regionaler Akteure: **Museumsmesse CZ-AT in Třebíč**
- **AREAacz - Branding** und Schwerpunktsetzung gemeinsam mit der Zielgruppe: Exkursion mit Studierenden und Workshop an der NDU St. Pölten, Veranstaltungen von und für Jugendliche für einen grenzüberschreitenden Austausch
- Präsentation der «Places to be» im **Posterbooklet**: einer Landkarte ohne Grenzen als großes Wimmelbild und Einladung zur Entdeckung der Region
- **www.AREAacz.eu**: als Infopoint des digitalen Zeitalters sind hier google map-Verortungen und weiterführende Links der Museen zu finden und in Blogbeiträgen wird mit individuellem story telling auf regionale Highlights hingewiesen und zur aktiven Beteiligung unter **#AREAacz** eingeladen
- **Discover AREAacz**: Kulturvermittlungsprogramme sind in der neuen Broschüre aufbereitet und sollen LehrerInnen und Eltern sowie Jugendlichen Anreize für nächste Besuche geben
- **Videoclips**: Ausgearbeitet von Studierenden der NDU St. Pölten und der Kunstschule Helenin
- **Unter einem Himmel** – Über Wege und Orte in niederösterreich-tschechischen Regionen: ein Buch mit anregenden Geschichten und inspirierende Blicke in die gemeinsame Gegend für jede Altersgruppe
- **Box der Museumslandschaften**: mit 4 Publikationen in Deutsch und Tschechisch kann man in die Sammlungen, Galerien und Museen der Regionen eintauchen.
- Neue Impulse für Kulturvermittlung für regionale Museen: **online Museumstag 2021**

Über die ReferentInnen

Vladimír Šprincl, Projektmanager der grenzüberschreitenden Kulturprojekte im Kreis Vysočina. Hat langjährige Erfahrungen mit der Entwicklung und Umsetzung von EU-Projekten im Bereich Kultur und Museumsarbeit. Zurzeit arbeitet er im Museum der Region Vysočina in Třebíč, wo er für die Initiierung des Projekts AREAacz und für die Integration der Museen der Region Vysočina verantwortlich ist.

Christa Zahlbruckner koordiniert im Museumsmanagement Niederösterreich das Interreg Projekt I-Cult mit Fokus auf Vermittlung der tschechisch-niederösterreichischen Museumslandschaft und leitet im Zuge des Interreg-Projekts Heritage SK-AT die digitale Sammlungsaufnahme und online-Datenbank DIP.noemuseen.

KONTAKT

Christa Zahlbruckner, MA
Museumsmanagement Niederösterreich
A-3100 St. Pölten, Neue Herrengasse 10
office@noemuseen.at
www.noemuseen.at

Ing. Vladimír Šprincl
Museum der Region Vysočina Třebíč
CZ-674 01 Třebíč, Zámek 1
muzeum@muzeumtr.cz
www.muzeumtr.cz

